

بودجه جدید مصر؛ میان ارقام فریبنده و حقیقت پنهان

استاد محمود الیسی

روز دوشنبه ۱۶ ژوئن ۲۰۲۵، ویسایات روزنامه «الیوم» شریک‌اند: آب، چراگاه و آتش» و فقها معادن، انرژی السباع» نوشت: نماینده «شباب‌الدین داوود» با اعلام مخالفت با لایحه بودجه عمومی مالی ۲۰۲۵-۲۰۲۶ تصویب کرد که دولت مدعی کاهش بدهی عمومی است، در حالی که ارقام رسمی خلاف آن را نشان می‌دهند؛ چراکه بدهی دولتی و خارجی از سال ۲۰۱۸ به‌مشکل قابل‌توجهی افزایش یافته و تا ژوئن ۲۰۲۴ مجموع آن به ۱۱/۵ تریلیون پوند رسیده است. او توضیح داد که قراردادهایی که دولت از آن‌ها سخن می‌گوید، به نتایج واقعی ملموسی در زندگی مردم تبدیل نمی‌شود و در همین حال از تراکم هم‌ان سیاست‌های اقتصادی پیشین انتقاد کرد. وی افزود: فقط باپرداخت اقساط و برپه‌های بدهی‌ها در بودجه جدید حدود ۴۳۸۲/۶ میلیارد پوند است.

در یکی از جلسات علنی مجلس نمایندگان مصر، شهاب‌الدین داوود با مراثت مخالفت خود را با لایحه بودجه عمومی سال جدید اعلام کرد و پرده از تناقض آشکار برداشتنه تناقض میان اعدای دولت مبنی بر کاهش بدهی عمومی و واماری که از رشد چشمگیر بدهی داخلی و خارجی کایت دارند تا جایی که مجموع بدهی‌ها به رقم ۱۱/۵ تریلیون پوند رسیده است. داوود با اشاره به این واقعیت تلخ گفت: مردم مصر هیچ بهبودی را در زندگی روزمره احساس نمی‌کنند، حتی با وجود آن‌همه صحت درباره سرمایه‌گذاری‌ها و برآوردها.

تا آنکه چنین موضعی اهمیت دارد، اما همچنان به سطح پرداختن به نشانه‌ها محدود مانده و به ریشه بیماری نمی‌پردازد. در حالی که پیش‌تر متشاق این بحران‌ها یعنی نظام سرمایه‌داری مورد سؤال قرار گیرد که خود تولیدکننده چنین بودجه‌های فرساینده‌ای است، از این رو، بر امت و دایره شریعت است که نگاه ریشه‌ای و اساسی خود را درباره مدیریت اموال عمومی، بودجه و بدهی‌های دولتی ارائه دهد؛ تا حقیقت از دروغ و راه‌حل از سودهای ناخواسته بیاید.

بودجه مصر بر اساس یک الگوی کاملاً سرمایه‌مدور تدوین شده که تحت سلطه توافق با صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی قرار دارد؛ به‌گونه‌ای که دولت به بهانه «اصلاح اقتصادی» به پیروی از دیکته‌های خارجی‌ان تن می‌دهد. در چنین الگویی، بودجه به ابزاری برای گردن مالیات و باپرداخت بدهی تبدیل می‌شود که برای اداره امور مردم و تأمین حقوق و نیازهای آنان، درآمد‌های مالیاتی بیش از ۸۰٪ از کل درآمد عمومی است. در حالی که این مالیات‌ها از منظر شفا سیر امت و شمشیر آن شهید، شما از استواران شریعی نامشروع است چون به منابع مشروع مالی در اسلام تکیه ندارد.

از سوی دیگر، هزینه‌های مربوط به بدهی‌ها به‌تنهایی بیش از ۱۵٪ بودجه را می‌بلعد که این هزینه‌ها به‌صورت اقساط و بهره ریوی پرداخت می‌شود. به‌عبارت‌دیگر، دولت بجای اینکه متولی امور مردم باشد، نقش واسطه‌ای را ایفا می‌کند برای باپرداخت وام‌های ریوی. این ساختار مالی نشان می‌دهد که دولت مصر در واقع حاکمیتی اعمال نمی‌کند، بلکه صرفاً به‌عنوان نماینده اجرائی منابع وام‌دهندگان خارجی عمل می‌کند؛ آن‌هم زیر نقاب «اصلاحات اقتصادی» که در حالی که فقرا فقیرتر می‌شوند و ثروت کشور به بهانه سرمایه‌گذاری به خارج می‌رود.

دولت مدعی است که در مسیر کاهش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی گام برمی‌دارد، اما آمار رسمی این ادعا را رد می‌کند. بدهی داخلی از ۳۱/۶ تریلیون ۸/۷ تریلیون پوند در طول شش سال افزایش یافته و بدهی خارجی از ۸۴۴ میلیارد به ۳۱۷۷ میلیارد پوند رسیده است؛ یعنی مجموع بدهی تقریباً سه برابر شده است. این وضعیت فقط نشانه سوء مدیریت مالی نیست، بلکه بیانگر مزبور جهت‌گیری شریعی است؛ زیرا ربا بر پایه خصوص قهقی قرآن و سنت حرام است و گرفتن وام، که کار تها به دلیل ریوی پوند آن نیست که حرام‌شده، بلکه به‌دلیل وابستگی سیاسی و اقتصادی است که ایجاد می‌کند و این وابستگی، بر اساس شریعت، نوعی استانتان یا فقر است که به سطح آن‌ها می‌انجامد و لذا ممنوع است.

نماینده داوود از قراردادهایی که دولت اعلام می‌کند ولی نتیجه ملموسی ندارد انتقاد کرد و البته حق با اوست؛ اما واقعیتی این قراردادهای است که پروژه‌های توسعه‌ای واقعی نیستند، بلکه معاملات حاکمیتی‌اند که در اداری‌های عمومی کشور زیر پوشش سرمایه‌گذاران به فروش می‌رسند. فروش شرکت‌های سوددهی همچون شرکت «مصر الجیده»، کارخانه «العربیه للانسیم»، بانک قاهره، میدان‌های گاز و سواحل، آن‌هم به بهای ناچیز، در تعارض کامل با حکم شریعت است که فروش اموال عمومی را ممنوع کرده؛ چراکه این اداری‌ها متعلق به امت‌اند. در نتیجه، ملی‌الله‌عالموسلم فرمود: «مسلمانان در سه چیز دعت کند که

هنا ماتا اما اسلامی امروز بر آستانه مرگ‌های ناپیدا است: خلافت دیگر رویایی دور از دسترس نیست، بلکه واقعیتی است که هنگامی تحقق می‌یابد که امت اسباب بی‌پروزی را به‌کار بندد و منیع رسول‌الله صلی‌الله‌عالموسلم را در اقامه دولت پیروی کند؛ همان‌گونه که او صلی‌الله‌عالموسلم در مدینه، پس از آنکه اهل قدرت و ثروت او را بر آن‌ها مسلط ساخت، امروز نیز امت موفق است که برای بازگرداندن سلفه اسلام و برپایی دولت خلافتی که به بر پایه صلی‌الله‌عالموسلم حکم می‌کند، جدیت به خرج دهد.

بگمان، غرب با همه قدرت نظامی و اقتصادی‌اش، به مرحله ضعف و فروپاشی رسیده است و بحران‌های سیاسی و اقتصادی‌ای که امروز آمریکا و اروپا با آن مواجهند، بزرگترین دلیل بر این امر است و غرب، هرچه قدر تمهه نطه کند، نمی‌تواند بیداری امت و بازگشتش به دین و اقامه حکومت اسلامی را بازدارد. پس ای فرزندان امت اسلام! همه وقت آن است که عزت خود را بازدارید و به حکم الهی بازگردید؛ که تنها با خلافت است که دین اقامه می‌شود، سرزمین‌ها آزاد می‌گردد، کرامت بازآزاده می‌شود و دیواره به پیشواهایی بازمی‌گردد؛ تا زمین با نور پروردگارش روشن گردد. ملی‌الله‌عالموسلم فرمود: «وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ».

پس به عمل بفرزیدی، ای مسلمانان! و به یاری پشتیبان، ای افسران و وفاداران! همه نصرت‌الله سبحانه‌تعالی نزدیک است و خلافت راننده خود بر منیع نبوت به‌زودی به خواست الله سبحانه‌تعالی برپا خواهد شد: «وَاللَّهُ عَلِيمٌ لِّمَا كُنَّا فِيهِ مِنَ الْغُفُونَ» «الله سبحانه‌تعالی بر کار خود چیره و سواست است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند».

سفر رئیس‌جمهور فرانسه به جنوب شرق آسیا و سیاست دیپلماتی نرم

دکتر اسعد العیسی

هند عملاً روند افزایش صادرات تسلیحاتی به ارمنستان را آغاز کرده است، در حرکتی آشکار که هدف آن مقابله با اتحاد راهبردی رو به گسترش میان رئیس‌جمهور ترکیه، رجب طیب اردوغان، نخست‌وزیر پاکستان، شهباز شریف و رئیس‌جمهور آذربایجان، الهام عیالی، در یک نشست سه‌جانبه گرد هم آمدند. این نشست، روابط سیاسی میان این کشورها را بررسی کرد و به مسائل منطقه‌ای و جهانی مانند غزه، قبرس، کشمیر و موضوع اسام‌هراسی پرداخت. تصمیم گرفته شد که چارچوب همکاری سه‌جانبه‌ای که پیش‌تر در سطح رفیای مجلس‌ها و وزرای خارجه میان آن‌ها برگزار می‌شد، به سطح سران کشورها ارتقا یابد. بر توسعه فرم‌های همکاری میان این سه کشور که کشورها دوست و برادر توصیف شدند، تأکید شد و این همکاری گامی در جهت شکوفایی ملتها و تقویت صلح و ثبات منطقه‌ای و جهانی دانسته شد.

در این نشست، بر اهمیت همکاری میان این کشورها برای مقابله با تهدیدهای فرامرزی، به‌ویژه آنچه «توریسم» خوانده می‌شود و عزم مشترک برای مبارزه با آن به‌معنای تهاجمی مشترک، تأکید شد. از منظر تاریخی، هماهنگی ترکیه و پاکستان در موضوع منطقه‌ای از دهه ۱۹۵۰ آغاز شده بود؛ زمانی‌که ترکیه در پاکستان در موضوع کشمیر حمایت کرد. سپس دو کشور همراه با عراق وارد پیمان بغداد شدند که با حمایت بریتانیا برای مقابله با عامل آمریکا در منطقه، جمال عبدالناصر، در دهه ۵۰ قرن گذشته شکل گرفت. اما روابط نظامی واقعی میان پاکستان و ترکیه پس از سال ۲۰۱۵ آغاز شد و شامل هماهنگی‌های دفاعی میان دو کشور بود. همچنین تولید مشترک تجهیزات نظامی دوچندان شد و همکاری‌های اقتصادی با هم‌بزرگ در زمینه راه ابریشم چین برای انتقال کالا از چین به پاکستان، سپس به ترکیه و از آنجا به اروپا، تقویت شد.

برای کشورهای غربی و به‌ویژه آمریکا، این همکاری دو جانبه فشرده میان دو کشور مهم و بزرگ منطقه‌ای به‌خودی‌خود نگران‌کننده نیست، زیرا ترکیه عضو ناتو است و کاملاً به قواست این پیمان پایبند است. این موضوع باعث می‌شود پاکستان نیز به‌نوعی به‌طور غیرمستقیم تابع ناتو شود و در نتیجه تحت کنترل غرب باقی بماند.

اما آمریکا از پیوند پاکستان با چین به بهای هند متد غرب و آمریکا که عضو مهم اجلاس گروه «کواد» به‌شمار می‌آید (گروهی سیاسی بین‌المللی شامل آمریکا، هند، ژاپن و استرالیا)، اندکی ناخشنود است، با این حال این ناخشنودی بر اهمیت روابط بین‌المللی با پاکستان و ترکیه تأثیری نمی‌گذارد. برای بحران این خلل جزئی، به‌ویژه پس از رویارویی اخیر میان هند و پاکستان و به‌منظور ایجاد توازن با این ائتلاف پاکستان، ترکیه و آذربایجان، با انتظافی همسنگ منتشکل از هند، ایران و ارمنستان، هند، در مقابل تجهیزات آذربایجان به سلاح از سوی ترکیه، اقدام به تجهیز ارمنستان به سلاح نمود، پس‌از آن‌که روسیه پس از جنگ ناگورنو قره‌باغ از منطقه عقب‌نشینی کرد و ارمنستان این جنگ را به رقیبش آذربایجان باخت و روسیه نیز حمایت خود را از ارمنستان کنار گذاشت و موضع بی‌طرفانه اتخاذ کرد.

«إِنَّ اللَّهَ بِالْحَالِغِ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا»

با وجود آنکه غرب کافر استعمارگر، با همکاری حکام مسلمان مزدور و سازمان فلسطینی سازش، موفق شد موجودیت یهود را بر سرزمین مبارک فلسطین تثبیت کند و می‌کوشد با پیمان‌های سازشکارانه، به آن مشروعیت ببخشد. این وجود اینکه به‌طور فلسطینی را جز پس از تفرقه امت نگرند و با وجود اینکه اکنون غزه و لبنان و سوریه و یمن و ایران را بمباران می‌کند و این اقدامات به سوشالیسم است و فقدان حریّت و برابری و بی‌توجهی به حقوق جاهلی، بر شدت بیرونی آنان و جنگشان علیه اسلام و مسلمانان می‌افزاید و همه اینها با حمایت و پشتیبانی نظامی‌هاست که این موجودیت متعصب را در این سرزمین مبارک پدید آورند با این همه اکنون نفس‌های وحدت را در امت اسلامی می‌شویند و معانی جهاد از زیر گرد و غبار رخ‌ها سر برمی‌آورند و امروز امت، مشتاق وحدت است و علت غفشی را دانسته و دستمش را شناخته و تنها چیزی که دارد منیع نبوت که به زودی به پا خواهد شد، آن را خواهد فرمود: «قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِمَا فِي آخِرِ الْغَفْلِينَ وَنَحْنُ نُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ» «بگو، آیا درباره ما چیزی که از دو نیکی انتظار دارید. ولی ما درباره شما چشم به راه هستیم که با الله سبحانه‌تعالی به عذاب از سوی خود گرفتارن سازد و ما با دست ما، پس شما چشم به راه الله سبحانه‌تعالی باشید و ما هم با شما در انتظاریم».

پس شما چشم به راه الله سبحانه‌تعالی باشید و ما هم با شما در انتظاریم».